

██████████ o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. novembra 2019 doručené jednotlivo ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti Mediaprint – Kapa Pressegrasso, a. s., Stará Vajnorská 9, Bratislava, IČO 35 792 281, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1980/2019, ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1981/2019, ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1982/2019, ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1983/2019, ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1984/2019, a ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 1985/2019 (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorými sťažovatelia zhodne namietali porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 2 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 43 PPOk 2/2018-391 z 30. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Ústavný súd postupom podľa § 166 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a s prihliadnutím na § 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

rozhodol o spojení uvedených ústavných sťažností na spoločné konanie. Uznesením č. k. IV. ÚS 121/2019-50 z 12. novembra 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1980/2019 a sp. zn. Rvp 1981/2019, uznesením č. k. PLs. ÚS 16/2019-8 z 13. novembra 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1980/2019 a sp. zn. Rvp 1983/2019, uznesením č. k. PLs. ÚS 19/2019-7 z 20. novembra 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1980/2019 a sp. zn. Rvp 1982/2019, uznesením č. k. PLs. ÚS 26/2019-7 z 20. novembra 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. 1980/2019 a sp. zn. Rvp 1984/2019 a uznesením č. k. PLs. ÚS 28/2019-5 z 20. novembra 2019 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1980/2019 a sp. zn. Rvp 1985/2019. Všetky spojené veci sú ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1980/2019.

3. Z obsahu ústavných sťažností a priložených príloh vyplýva, že v konaní o uloženie pokuty podľa § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. augusta 2019 (ďalej len „zákon o registri partnerov verejného sektora“) začatom na základe podnetu občianskeho združenia Transparency International Slovensko, Bajkalská 1496/25, Bratislava, IČO 31 817 823, okresný súd napadnutým rozhodnutím rozhodol tak, že:

- prvým výrokom uložil sťažovateľke obchodnej spoločnosti Mediaprint – Kapa Pressegrasso, a. s., ako partnerovi verejného sektora pokutu v sume 30 000 €,

- druhým výrokom uložil sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] ako členovi predstavenstva partnera verejného sektora pokutu v sume 10 000 €, za ktorej zaplatenie ručí Advokátska kancelária Bugala – Ďurček, s. r. o., Miletičova 5B, Bratislava, IČO 36 731 544 (ďalej len „oprávnená osoba“),

- tretím výrokom uložil sťažovateľke [REDAKOVANÉ] ako členke predstavenstva partnera verejného sektora pokutu v sume 10 000 €, za ktorej zaplatenie ručí oprávnená osoba,

- štvrtým výrokom uložil sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] ako členovi predstavenstva partnera verejného sektora pokutu v sume 10 000 €, za ktorej zaplatenie ručí oprávnená osoba,

- piatym výrokom uložil sťažovateľovi [REDACTED] ako členovi predstavenstva partnera verejného sektora pokutu v sume 10 000 €, za ktorej zaplataenie ručí oprávnená osoba,

- šiestym výrokom uložil sťažovateľovi [REDACTED] ako členovi predstavenstva partnera verejného sektora pokutu v sume 10 000 €, za ktorej zaplataenie ručí oprávnená osoba,

- siedmym výrokom uložil oprávnenej osobe pokutu v sume 20 000 €,

- ôsmym výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy sťažovatelia vidia v porušení práva sťažovateľov podať proti napadnutému rozhodnutiu opravný prostriedok. Sankcie uložené sťažovateľom napadnutým rozhodnutím majú podľa ich názoru trestný charakter, čo odôvodňuje porušenie ich práva na dvojinštančnosť konania. Ďalej namietajú arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu extenzívneho výkladu § 19 písm. c) zákona o registri partnerov verejného sektora, pričom napadnuté rozhodnutie nerešpektovalo zásady trestania podľa dohovoru. Na základe uvedených skutočností malo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu.

5. Sťažovatelia namietajú aj rozpor § 13 ods. 7 zákona o registri partnerov verejného sektora s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 1 protokolu, čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy, a to z dôvodu, že uvedené ustanovenie umožňuje podať odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu iba oprávnenej osobe, ktorá ručí za zaplataenie uloženej pokuty. Sťažovatelia ako povinní na úhradu uložených pokút nemajú právo proti napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštalcie podať odvolanie. Takto zákonom stanovenú jednoinštančnosť konania o uložení pokuty ako sankcie je podľa sťažovateľov potrebné podrobiť testom proporcionality a vyhodnotiť, či vzťah medzi cieľom a prostriedkami je primeraný.

6. K možnosti aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru upriamujú sťažovatelia pozornosť na Engelovské kritériá pri posudzovaní trestnosti verejnoprávneho deliktu, ktorým

podrobujú napadnuté rozhodnutie o uložení sankcie, so záverom o nutnosti posudzovania uloženej sankcie ako trestnej pre účely dohovoru.

7. Značnú časť podaných ústavných sťažností sťažovatelia venujú výkladu § 19 písm. c) zákona o registri partnerov verejného sektora, ktorý okresný súd vykladá príliš rozširujúco, čím vo svojich dôsledkoch nastoľuje absurdné a zjavne nespravodlivé dôsledky. Podľa ich názoru je potrebné uplatňovať výklad teleologický, rešpektujúc argument *in dubio mitius* (v pochybnostiach k miernejšiemu). Neprípustným extenzívnym výkladom sankčnej normy trestného charakteru dochádza k porušeniu princípu legality, narúša sa požiadavka legitímnych očakávaní, ako aj princíp právnej istoty.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia v petite ústavných sťažností navrhujú, aby ústavný súd po prijatí vecí na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím, ďalej žiadajú vysloviť, že okresný súd napadnutým rozhodnutím porušil čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 2 ústavy, čl. 13 dohovoru a čl. 2 ods. 1 protokolu. Napadnuté uznesenie žiadajú zrušiť a vec vrátiť späť na ďalšie konanie. Sťažovatelia zároveň žiadajú, aby im ústavný súd priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušeníach základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

17. Predmetom ústavných sťažností je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 46 ods. 2 ústavy, čl. 13 dohovoru a čl. 2 ods. 1 protokolu napadnutým rozhodnutím okresného súdu z dôvodu porušenia zásady dvojinstančnosti konania, keďže proti napadnutému rozhodnutiu sťažovateľa nemôžu podľa § 13 ods. 1 zákona o registri partnerov verejného sektora podať odvolanie. Sú toho názoru, že takáto právna úprava porušuje nimi označené práva. Ďalej namietajú aj arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že okresný súd mal neprípustným extenzívnym spôsobom vykladať § 19 písm. c) zákona o registri partnerov verejného sektora.

18. Podľa § 13 ods. 1 zákona o registri partnerov verejného sektora, ak sa v návrhu na zápis uvedú nepravdivé alebo neúplné údaje o konečnom užívateľovi výhod alebo verejných funkcionároch podľa § 4 ods. 3 písm. f), nie je splnená povinnosť podať návrh na zápis zmeny zapísaných údajov týkajúcich sa konečného užívateľa výhod v lehote podľa § 9 ods. 1 alebo sa poruší zákaz podľa § 19, registrujúci orgán uloží

a) partnerovi verejného sektora pokutu vo výške hospodárskeho prospechu, ktorý partner verejného sektora získal; ak hospodársky prospech nemožno zistiť, registrujúci orgán uloží pokutu od 10 000 eur do 1 000 000 eur,

b) osobe, ktorá je štatutárnym orgánom, alebo každému členovi štatutárneho orgánu partnera verejného sektora v čase porušenia povinnosti podľa úvodnej vety pokutu od 10 000 eur do 100 000 eur.

19. Podľa § 13 ods. 5 zákona o registri partnerov verejného sektora za zaplatenie pokuty podľa odseku 1 písm. b) ručí oprávnená osoba zapísaná v registri v čase porušenia povinností podľa odseku 1. Oprávnená osoba nie je povinná zaplatiť pokutu, ak preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou. Účastníkom konania o pokute podľa odseku 1 je aj oprávnená osoba.

20. Podľa § 13 ods. 7 zákona o registri partnerov verejného sektora proti rozhodnutiu o pokute podľa odseku 1 môže podať odvolanie len oprávnená osoba, ak jej registrujúci orgán uložil zaplatiť pokutu spoločne a nerozdielne s osobou podľa odseku 1 písm. b).

21. Ústavný súd konštatuje, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno poskytnúť ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb alebo právnických osôb, ak rozhodnutie orgánu verejnej moci, ústavného prieskumu ktorého sa domáhajú, nenadobudlo právoplatnosť.

22. Ústavný súd dopytom na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) zistil, že proti napadnutému rozhodnutiu podala oprávnená osoba odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté. Odvolacie konanie je vedené pod sp. zn. 14 Cob 38/2020.

23. Podľa § 16 ods. 5 zákona o registri partnerov verejného sektora na konanie o námietkach, na konanie podľa § 12 a na konanie o pokute sa primerane použijú ustanovenia zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“); ustanovenia čl. 6, § 35 a § 36 CMP sa nepoužijú.

24. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. V zmysle § 367 ods. 1 CSP ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

25. Podanie odvolania má v zásade suspenzívny účinok na rozhodnutie napadnuté odvolaním, ktoré tak nenadobúda právoplatnosť. V prípade sťažovateľov podala oprávnená osoba proti napadnutému rozhodnutiu odvolanie, pričom krajský súd je oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutie ako celok z dôvodu, že v mimosporových konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania (§ 65 CMP), a teda je oprávnený podrobiť odvolaciemu prieskumu rozhodnutie ako celok.

26. Vzhľadom na to, že o napadnutom rozhodnutí v rozsahu, v akom by malo byť predmetom ústavnoprávneho prieskumu, v súčasnosti rozhoduje krajský súd v odvolacom konaní, ústavný súd konštatuje, že na rozhodovanie o napadnutom rozhodnutí nemá v zmysle § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde právomoc.

27. Z vyjadrenia krajského súdu ďalej vyplynulo, že sťažovatelia podali na krajskom súde správne žaloby vo veciach správneho trestania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Proti uzneseniam krajského súdu vo veci preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu boli na Najvyššom súde Slovenskej republiky podané kasačné sťažnosti.

28. Zohľadňujúc uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu